

Βρίσκεστε πίσω από ένα σκουπιδιάρικο, κολλημένοι σε μια σειρά αυτοκίνητα. Περιμένετε με εκνευριστική αδημονία, και χτυπάτε το πόδι στο γκάζι. Δεν προσέχετε πρόσωπα. Δεν ξεχωρίζετε ανθρώπινα χαρακτηριστικά. Δεν σας νοιάζει να δείτε ποιος... ξεβολεύει με γρήγορες κινήσεις τον κάδο από τη θέση του, για να τον φέρει στη δαγκάνα. Ποτέ δεν σας ενδιαφέρει να διακρίνετε ποιος φορτώνει τα σκουπίδια που εσείς αφήσατε.

Γράφει ο **Γιώργος Λαμπίρης**

Φωτογραφίες - βίντεο: **Γιάννης Κέμμος**

Άλλες φορές περπατάτε βιαστικά δίπλα από το σκουπιδιάρικο, έξω από το μαγαζί σας, κάτω από το σπίτι σας, λίγο πριν πάτε για το ποτό σας, πριν συναντήσετε τους φίλους σας. Κι ενώ περνάτε, γυρίζετε το κεφάλι από την άλλη. Αν χρειαστεί σφραγίζετε τη μύτη και προσπερνάτε με απέχθεια.

Δίπλα σε λαμπερές βιτρίνες ή σε μισοσκότεινα στενά της πρωτεύουσας, οι εργαζόμενοι στην υπηρεσία καθαριότητας του δήμου Αθηναίων βγαίνουν το βράδυ στους δρόμους της πόλης. Καθήκον τους να καθαρίσουν τα 7 δημοτικά διαμερίσματα της Αθήνας.

Οι κυρίες...

«Όλα λειτουργούν χάρη στο δικό μας φιλότιμο», λέει η Σοφία. Μία από τις τέσσερις γυναίκες της καθαριότητας που θα συναντήσετε στα... οπίσθια κάποιου απορριμματοφόρου. Η δεύτερη είναι η Μαργαρίτα. Έχουν μαζέψει σκουπίδια κάθε σύστασης και μορφής στα 15 χρόνια που δουλεύουν στην καθαριότητα.

Όταν τις ρωτούν τι δουλειά κάνουν, κοιτάζουν αυτόν που έχουν απέναντί τους κατάματα. Απαντούν χωρίς περιστροφές. «Αυτό κι αυτό», του απαντούν χωρίς πολλά λόγια.

Γιατί διάλεξαν να υπομείνουν ανυπόφορες μυρωδιές, τα βρισίδια των περαστικών οδηγών, τα άκομψα και πολλές φορές προσβλητικά πειράγματα; «Οι λόγοι είναι καθαρά οικονομικοί», σύμφωνα με τη Σοφία.

«Τα πρώτα χρόνια δουλεύαμε σκούπα στο δρόμο. Πέρασαμε 3-4 χρόνια εκεί, και στη συνέχεια το γυρίσαμε στη βραδινή βάρδια. Εδώ τα χρήματα ήταν περισσότερα. Γι' αυτό και δουλεύουμε στα απορριμματοφόρα. Τον πρώτο καιρό έμοιαζε κάπως περίεργο να δουλεύει μια γυναίκα στην αποκομιδή. Οι άντρες δεν μπορούσαν να δεχτούν ότι είμαστε κατάλληλες γι' αυτή τη δουλειά. Πίστευαν ότι δεν θα τα καταφέρουμε».

Ο ρατσισμός είναι παρών. Τον βρίσκουν μπροστά τους. Συναντούν κάποιους που ελάχιστα σέβονται τη δουλειά τους. Που δεν μπορούν να σκεφτούν τι θα συνέβαινε εάν δεν υπήρχαν εκείνες για να συλλέξουν τα δικά τους... ανεπιθύμητα.

Για τη Σοφία και τη Μαργαρίτα όμως τα πράγματα είναι αλλιώς. Με στόμφο υποστηρίζουν ότι η κοινωνική μόρφωση δεν διδάσκεται σε πανεπιστημιακά αμφιθέατρα. Δεν πιστοποιείται με πτυχίο.

«Ορισμένοι πιστεύουν ότι οι σκουπιδιάρηδες είναι αμόρφωτοι. Μπορεί να μην έχουμε βγάλει λύκειο ή πανεπιστήμιο, έχουμε όμως κοινωνική μόρφωση. Προέρχεται από την επαφή με το πεζοδρόμιο. Κι αν το θέλετε, οι νεότεροι στο επάγγελμα είναι πιο μορφωμένοι από τους παλαιότερους. Αρκετοί τελείωσαν το λύκειο, μία τεχνική ή επαγγελματική σχολή», λέει με νόημα η Σοφία.

«Στο κάτω κάτω από το σκουπίδι ζούμε. Κι έχουμε αποκομίσει πολλές εμπειρίες σ' αυτή τη δουλειά. Έξω συναντάμε ανθρώπους και ανθρωπάκια. Μπορεί να βρεθεί στο δρόμο μας κάποιος μορφωμένος. Κι αυτός να στρίψει ξινισμένος τα μούτρα του αλλού όταν μας δει. Μπορεί όμως να βρεθεί ένας άνθρωπος με χαμηλό επίπεδο μόρφωσης και να έρθει να μας πει: "Καλησπέρα κορίτσια! Πολύ χαίρομαι που σας βλέπω!". Εμείς άλλωστε δεν κάνουμε απλά μια δουλειά. Προσφέρουμε υπηρεσία, λειτούργημα, πώς το λένε! Δουλεύουμε και χαμογελάμε! Σε μια δουλειά βαριά και δύσκολη. Την επιλέξαμε χωρίς να σημαίνει ότι είμαστε αμόρφωτοι, ούτε σκουπίδια. Απλώς μαζεύουμε σκουπίδια».

«Μαργαρίτα, στο περιβάλλον σου έλεγες πάντα τι δουλειά κάνεις;», ρωτάω την άλλη γυναίκα που παρακολουθεί τη συζήτηση. «Τα παιδιά μου είναι περήφανα για τη δουλειά που κάνω», απαντάει εκείνη. «Είμαι όμως περήφανη που δουλεύω στην αποκομιδή».

Κι εκεί πετάγεται η Σοφία να την επιβεβαιώσει: «Θυμάμαι ένα πολύ χαρακτηριστικό περιστατικό. Κάποια στιγμή έκανα το βραδινό δρομολόγιο και συνάντησα το γιο μου στο δρόμο. Εκείνος ήταν με την παρέα του από τη Σχολή Εμποροπλοιάρχων. Εγώ στο σκαλοπάτι του απορριμματοφόρου και δούλευα. Μόλις με είδε, φώναξε: «Γεια σου μάνα!». Και το 'πε με περηφάνια. Μέσα από την ψυχή του».

Στους κάδους όμως δεν βρίσκουν όσα απέριψαν οι άλλοι...

«Έχουμε αδειάσει ζωντανούς ανθρώπους στο απορριματοφόρο!»

«Ανθρώπους! Έχουμε βρει ανθρώπους!», αναφωνούν ταυτόχρονα. «Όσο και αν δεν το πιστεύεις, έχουμε βρει άστεγους ή πρόσφυγες να κοιμούνται σε κάδους. Φανταστείτε ότι έχουμε φορτώσει ανθρώπους, τους αδειάσαμε στο απορριματοφόρο, και ευτυχώς δεν πατήσαμε το μαχαίρι του αυτοκινήτου», συμπληρώνει η Σοφία.

«Αλλά και λεφτά. Είχαμε βρει και απ' αυτά κάποια στιγμή». «Ελπίζω να ήταν καμία βαλίτσα με πολλά λεφτά», αποκρίνομαι εγώ, με την ελπίδα να απαντήσει καταφατικά. «Αν ήταν τόσα πολλά δεν θα είχα βγει στη σύνταξη;», μου επιστρέφει την ερώτηση.

Δεν βλέπουν στο πρόσωπό τους μια γυναίκα...

Μια γυναίκα που πατάει στο σκαλοπάτι έχει διαφορετική αντιμετώπιση από τους άλλους. Αρκετοί δεν βλέπουν στο πρόσωπό τους μια γυναίκα.

«Δεν μας αντιμετωπίζουν ως θηλυκά, μη νομίζεις. Περνούν και φωνάζουν: “Έλα τσολιά μου!”. Άλλοι γίνονται πρόστυχοι και προκλητικοί. Τους ζητάμε να μαζευτούν. Ωστόσο δεν έχουμε βρίσει ποτέ πολίτες, όσο και αν μας έχουν προσβάλει μερικοί. Η μεγαλύτερη τιμωρία είναι η αδιαφορία».

«Κυρίως οι ταξιτζήδες μας βρίζουν γιατί τους κλείνουμε το δρόμο», περιγράφει με τη σειρά της η Μαργαρίτα. «Με το ζόρι κρατήθηκα ένα βράδυ όταν κάποιος σιχτίρισε την οικογένειά μου. Ήταν που δεν ήθελα να δώσω δικαίωμα στη δουλειά μου».

«Άλλη φορά είχε σταματήσει ένα αυτοκίνητο μπροστά μου. Ο οδηγός έβγαλε το χέρι του από το παράθυρο. Πέταξε επιδεικτικά στα πόδια μου ένα άδειο πακέτο από τσιγάρα. Περίμενε λίγο να δει αν θα σκύψω να το μαζέψω. Δεν το πήρα. Το κλώτσησα μακριά. Μέσα μου έβραζα αλλά δε μίλησα. Υπάρχουν όμως και οι... ανάποδες καταστάσεις. Ένα βράδυ σταμάτησε μπροστά μου ένα ζευγάρι ναρκομανών στην Ομόνοια. Τότε άκουσα το παλικάρι να μου φωνάζει: “Γεια σου μανούλα της Ελλάδας”».

Και ο κύριος...

Εκτός από τις κυρίες του επαγγέλματος συναντήσαμε το Βαγγέλη. Παράπονό του ότι τα αυτοκίνητα είναι σχεδόν διαλυμένα. Δεν υπάρχουν ανταλλακτικά...

«Έχουν να μπουν σχεδόν δύο χρόνια συνεργείο. Δεν υπάρχουν λάστιχα ή άλλα αναλώσιμα, ενώ τα αυτοκίνητα δεν πλένονται σχεδόν ποτέ με αποτέλεσμα να κινδυνεύουμε από τα μικρόβια».

Βρέθηκε εκεί κατά τύχη... «Αναγκάστηκα να κάνω αυτή τη δουλειά γιατί ήμουν άνεργος και δεν είχα πού αλλού να πάω. Πριν έρθω εδώ, εργαζόμουν σε μία εταιρεία μεταφορών. Κάποιος πρέπει όμως να κάνει το κάνει κι αυτό. Αν αφήσουμε όλα τα σκουπίδια στα πεζοδρόμια ή στους κάδους, δεν θα μπορεί να ζήσει κανείς στην πόλη».

Μερικοί τον κοιτάζουν σχολαστικά όταν λέει τι δουλειά κάνει. Άλλοι βλαστημούν όταν τον συναντήσουν στον δρόμο. Είναι που προηγείται η βιασύνη. «Βρίζουν το δήμαρχο που μου δίνει δουλειά, εμένα για τη δουλειά που κάνω, όταν σταματάμε στο δρόμο για να μαζέψουμε τα σκουπίδια. Συνήθως πρέπει να κόψουμε την κυκλοφορία στα δύο. Οι οδηγοί δεν καταλαβαίνουν ότι πρέπει να καθαρίσουμε την πόλη τους».

«Υπάρχουν κι εκείνοι που μας σέβονται και μας χαιρετάνε. Οι τουρίστες. Φροντίζουμε να διατηρούμε καθαρές αρκετές από τις τουριστικές περιοχές στις οποίες κινούνται, όπως η Ακρόπολη».

Η δουλειά τους είναι και επικίνδυνη. Περιγράφει ένα παλιότερο περιστατικό όταν κάποιοι συνάδελφοί του βρέθηκαν στο νοσοκομείο: «Είχαν πετάξει χημικά στους κάδους. Το αποτέλεσμα ήταν ότι οι άνθρωποι που εργάζονταν εκείνη τη μέρα, αντιμετώπισαν πρόβλημα στο αναπνευστικό. Τους πήγαν αμέσως στο νοσοκομείο».

Μετά μιλάει για την κρίση. Πώς άλλαξαν τα πάντα στη δουλειά και στο σπίτι.

«Η γυναίκα μου δεν λέει τίποτα για τη δουλειά. Παλιότερα ζητούσε να την παρατήσω. Τώρα τι να πει πια...; Δεν υπάρχουν και πολλές δουλειές έξω».

Το καθημερινό πρόγραμμα του αυστηρό. Ασκητικό. «Σπίτι - δουλειά, δουλειά – σπίτι. Δεν κάνω τίποτε άλλο. Εάν βγω έξω μία φορά το χρόνο είναι ζήτημα. Πληρώνω το δάνειο του σπιτιού κι έτσι δεν έχω περιθώριο για εξόδους».

Ο προϊστάμενος, Μηνάς Γαλέος, εν ώρα καθήκοντος

«Ο κόσμος μοιάζει να πεθαίνει μέρα με τη μέρα»

«Αυτό που βλέπω σήμερα με την κρίση είναι ότι ο κόσμος μοιάζει να πεθαίνει μέρα με τη μέρα. Δεν συναντάς την αισιοδοξία που υπήρχε κάποτε. Φαντάσου πως ούτε στο χωριό μου δεν πηγαίνω να δω τη μάνα μου. Δεν βγαίνω φίλε μου...».

Χαιρετιόμαστε. Ο καθένας παίρνει το δρόμο του. Τα πρώτα απορριμματοφόρα βγαίνουν από το πάρκινγκ στην έξοδο της Ιεράς Οδού. Τα μαγαζιά έχουν κλείσει και πρέπει να βιαστούν. Οι σκουπιδιάρηδες της Αθήνας γίνονται ξανά σκιές. Πρέπει κινηθούν γρήγορα, βιαστικά, να μαζέψουν ό,τι άφησαν οι άλλοι. Το πλήρωμα καβαλάει βιαστικά στο αυτοκίνητο και ξεκινάει. Στον πρώτο κάδο μια άλλη σκιά προσπαθεί να προλάβει τα απομεινάρια, πριν τα μαζέψουν οι εργαζόμενοι του δήμου. Ένας άστεγος. Βλέπει τα φώτα και χάνεται στη νύχτα. Εκείνοι ρίχνουν στον σκουπιδοφάγο ό,τι δεν πρόλαβε να πάρει μαζί του εκείνος.

newsbeas

newsbeas

[Δείτε όλα τα θέματα του Weekend](#)

ΣΧΕΤΙΚΑ TAGS [ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ](#) [ΟΔΟΚΑΘΑΡΙΣΤΕΣ](#)